

Princip i den nuværende europæiske Politif, som man vil søge med Bestemthed at gennemføre, at forebygge Congresser. Der er for meget Rivningsstof nu i Europa, til at Regjeringerne ikke skulde søge at undgaae de Rivninger, der ere en uundgaaelig Følge af Congresser. Spørger man mig altsaa om min specielle Mening, da kan jeg med Hensyn til, om en saadan ny Congress vilde finde Sted i de danske Anliggender, erklære med Visshed, at den ikke vil det.

Men en rimelig Følge af en saadan Henvendelse til de Magter, som have medundertegnet Londontractaten — en rimelig Følge heraf vilde være, at de paa Grund af disse bestandigt tilbagevendende danske Forviklinger, som nu have vedværet siden 1848, vilde træde tilbage fra den affluttede Tractat (Hør!) og navnlig bortskjære og bortkaste dens Artikel 2, som Ministeriet anseer for gavnlig, ihvad saa Andre gjøre, og at som Følge deraf den russiske Renunciation i Warschauerprotocollen vilde falde bort (Hør!). Og Følgen deraf vilde da blive en Arvefølge for Danmarks Rige, for Kronen Danmark, med hvad der kan bevises at høre dertil, og som ikke med overvæltet Magt bliver gjort den stridig, men med Tabet af den Deel, som er omtvistet; og jeg vil bede Enhver, som stiller sig denne Følge for Die, om at betragte Danmarks geographiske Stilling og spørge sig selv, om Tabet vil blive begrændset dermed.

Det var de Bemærkninger, jeg for Dieblikket fandt mig foranlediget til. Jeg reserverer mig Ordet, dersom jeg under Sagens videre Gang skulde finde det fornødent atter at udtale mig.

**Formanden:** Folkethingsmanden for Maribo Amts 4de Valgkreds har Ordet til en personlig Bemærkning.

**Monrad:** Jeg skal først tillade mig at gjøre en Bemærkning i Anledning af hvad der

er udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Helsingør (Clausen). Det forekommer mig at være en meget usforvarlig Betydning imod mig, naar han siger, at jeg ikke har opfattet Samvittighedsmomentet. Jeg troer, at man i en politisk Discussion ikke skal gaae ind paa at røre ved Andres Samvittighed; Samvittigheden vedkommer hver enkelt Mand og er hver enkelt Mand's Sag. Hans Ord kunne derfor kun have den Betydning, at jeg, idet jeg har anmodet de Herrer, som have været imod Budskabet af Hensyn til det, som jeg yttrede, at stemme for det, skulde have anmodet om noget Samvittighedsløst. Det kan dog vel ikke have været hans Mening; thi isaafald vilde det efter min Mening have været usforvarligt. Han kan finde det stridende mod sin egen Samvittighed at gjøre det, men jeg veed, at der er Mange, som betragte Sagen paa en himmelvidt forskjellig Maade fra den, hvorpaa han betragter den, og Mange, for hvem det kan have stor Betydning, naar de see, at Sagen stiller sig paa en ganske anden Maade, og at deres Stemme har en ganske anden Vægt, end de maaskee troede. Men at sige, at de, som vare af samme Mening som han og stemte med ham, skulde handle samvittighedsløst, naar de sagde Ja, det troer jeg ikke er forvarligt (Clausen: Det har jeg aldrig sagt!). Jeg troer, at den ærede Rigsdagsmands Ord ikke kunne have nogen anden Betydning, og det vilde være mig hjært, om han fandt Anledning til at tage dem tilbage. Jeg skal hertil kun føje, at den høitærede Førsteminister har misforstaaet mig, naar han troede, at jeg har sagt, at den kongelige Kundgjørelse af 28de Januar var et Misgreb. Jeg sagde, at der var Misgreb i den kongelige Kundgjørelse, og jeg har ogsaa tilladt mig at gaae ind paa disse Misgreb for omtrent et Aar siden under den Interpellation, som da fandt Sted.